

1941. XII. 19

Penktadienis

RYTŲ FRONTE PUOLA AVIACIJA

Prie Cirenaikos vokiečių léktuvai dviemis torpedomis pataikė į sunkuijį anglų kreiserį

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XII. 18. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Mūsų oro pajėgos Rytų fronto viduriniame ruože ir vakar padarė priešui dideliu nuostoliu žmonėmis, šarvuociai ir riedmenimis. I vakanus nuo Kandalakšos įlankos kovos léktuvai apmėtė bombomis geležinkelio taikinius Murmano ruože, taip pat vieną léktuvą bazę.

Paskutinių naktį Anglijos rytu ir vakaru pakraštiuose buvo bombarduoti uostų įrengimai.

Šiaurinėje Afrikoje vakar didesniu karo veiksmu nebuvo. Cirenaikos vandenye vokiečių kovos léktuvai užtkino didesnį prieš jūriniu pajėgų junginių ir dviem oro torpedomis pataikė į vieną sunkuijį kreiserį. Vokiečių naikintuvai ir zeniti-

nė artilerija numušė septynis britų léktuvus.

Britų oro pajėgoms puolant okupuotas Vakarų sritis, priešas neteko keturių bombonešių.

Nuo gruodžio 10 iki 16 d. vokiečių oro pajėgų junginiai ir vokiečių karo laivyno vienetai numušė 74 britų léktuvus, iš kurių 52 Viduržemio jūroje ir Siaurės Afrikoje. Per tą pat laiką kovoje su Didžiaja Britanija žuvo 17 mūsų léktuvų.

ITALIŲ PRANEŠIMAS

ROMA, XII. 18. Vyriausias kariuomenės štabas praneša:

Priešo pėstininkai ir šarvuociai be pasiekimo puolė Bardija. Solulomo fronte pasireiškė gyva artiliérijos veikla. Italai ir vokiečių šarvuociai junginiai atmušė stprios priešo šarvuociai junginius, kurie

Ain el Gazalos srityje buvo pasistumėjė prieš mūsų išzygiavimo pozicijas. Per smarkius priešpuolius ypač pasizymėjo Brescia divizijos daliniai. Taip pat buvo atmušti motorizuotųjų priešo dalinių mėgimai išveržti. Buvo paimita priešo sunkežimui, ir i mūsų rankas pateko belaisviai. Mūsų karinės oro pajėgos ir vakar bombardavo priešo kariuomenės dalinių ir autovežimiu telkinius. Prie El Agailos buvo numuštas vienas „Hurricane“ tipo priešo léktuvas. Priešo léktuvams puolant Džebelio kaimus, buvo užmušti keli vietiniai gyventojai. Gruodžio 16 d. vėlai vakare i Tarentą be pasiekimo buvo numestos kelios bombo.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kuris plaukė su 22 anglų belaisviais, negrindo į savo bazę.

Vienas mūsų povandeninis laivas, kur

Sodininkystės – daržininkystės bandymų stotyje atsilankius

Netoli Kauno, prie Neries, gražioje vietoje iškura sodininkystės – daržininkystės bandymų stotis, kuri priklauso žemės ūkio tyrimo departamento. Tai yra istaiga, kuri moksliniu pagrindu tira mūsų sodų ir daržų ūki, kad šias, palyginti, apleistą ūkį saka kiek galint greičiau būtų galima pakelti.

Stotis 1938 m. rudenį buvo įsteigta Dotnuvoje. 1939 metai panaudoti organizavimuisi, o jau 1940 m. vykdant kai kurie daržininkystės bandymai, taip pat rinkta sodininkystės bandymams medžiaga. Bet pasirodė, kad Dotnuvoje stotis augti ir plėsti salygos būtu buvusios ne visai tinkamos: tam tikslui nebuvu pakankamai tinkamos žemės, be to, vykdant bandymus gautus produktus buvo sunku realizuoti.

1940 m. rudenį surasta visiškai tinkama stotis vieta prie Kauno esančiame Vyčiūnų ūkyje; iš to ūki stotis ir perkelta. Čia stotis turi 104 ha žemės; ji veik visa yra tinkama bandymams, ir stotis savo darba gali išplėsti. Pasirodė, kad jau ir 1941 m. gauta idomiu ir labai naudingu duomenų.

Stoties darbas skirstomas trimis skyriais: sodininkystė, daržininkystė ir daržoviu sėklaininkystė. Sodininkystės skyrius rūpinasi šiai klausimais:

Viešių parinkinių. Siame tikslui kuriamas pomožlių sodas, kuriame bus stebimos valsmėlių veisles, kad tuo būdu būtu galima išskirti pačias vertingiausias veisles. Bandymais tai patikrinus, bus galima nustatyti mūsų kraštui tinkamiausias veisles, kad tuo būdu galima išvertinti tokius nuostolius, kokius įdarė 1939-40 m. žemė, kada žuvo daugiau kaip pusė mūsų sodų.

Paskiepių bandymais bus nustatyta,

kurie paskiepių pas mus duoda geriausius rezultatus. Jau labai aišku, kad ne visi pas mus naudojam paskiepių yra tinkami. Dėl blogų paskiepių dažnai vaismedžiai duoda žymiai mažesni derilių, negu turėtu duoti, be to, dėl šios priežasties jie labiau nukentėja ir nuo salčių.

Trečiamo bandymais siekiama nustatyti tinkamiausia ir racionaliausia mūsų sodų trėšimą.

Bandymai kovoti su ligomis ir kenkėjais turi nustatyti tokį kovos būdą, kuriuo naudojamiesi galėtumė išvengti tų didelių nuostolių, kurie ligos ir kenkėjų daromi mūsų sodams.

Be to, stotyje vėliau dar bus vykdomi vaisių išlaikymo, vaismedžių genējimo, liemens augškė, vaisių retinimo, žemės dirbimo sode, tarpinių kultūrų auglimo ir kt. bandymai. Prie sodininkystės skyrius steigiamas vaiskrūmų skyrius.

Sodu bandymams ruošiama žemė, o 2.5 ha ploto medelyne, kuris šiu metu pavasarį pavadintas auginamų bandymams reikalingi medeliai. Dabar medelyne yra per 50.000 medelių, o ateityje jis bus dar paplėstas.

Daržininkystės skyriuje jau dvejus metus vykdyti bandymai, daugiausiai kurių tikslas – pärinkti mūsų klimatui tinkamiausias veisles. 1940 m. stotis turėjo vos 20 inspektorių lazu, šis metas inspektų lazu jau turėjo 420.

Stoties vykdomų darbų naudingumas labai ryškiai matyti iš bandymų rezultatu, kurie, kai stotyje pariešta, dar vienius kitus metus patikrinus bus skelbiami ir pagal tai bus pertvarkomi mūsų daržininkystės. Siuo būdu nebus auginamos tos veisles, kurios mūsų klimate duoda menkus derlius.

Dabar gali dažnai augindavome to-

kius veisles, iš kurių būdavo dideli nuostoliai. Sodininkystės – daržininkystės bandymų stotis kaip tik žada krašta nuo šių nuostolių apsaugoti.

Toliau, stotyje bus vykdomi įvairūs kai daržininkystės bandymai. Tai bus trėšimo, sejosių ir sodinimo būdai, žemės dirbimo klausimai. Bus taip pat vykdomi daržovių auginimo šiltinėjimės ir inspekcijos bandymai.

Daržoviu sėklaininkystės skyrius dar tik organizuojamas. Šio skyriaus uždavinys bus daržoviu selekcija ir selekcinės daržovių sėklos auginimas.

Be bandymų stotyje vykdomi ir kitai paruošiamieji darbai. Padarytas ūkio planas, kad būtu žalima tikslai įžvelgiant bandymus. Įvykdytas stotys priklausantiesiems žemės cheminis analizas, kuris įgalina spręsti apie žemės vienodumą, jos turtinėmą maisto medžiagomis ir tinkamumą bandymams. Siuo metu stotyje vyksta taip pat dideli darbai. Statomi dideli specialūs šiltinėjimai, kuriuose bus vykdomi daržovių bandymai, statomas įrankiai ir ūkio padargams bei mašinoms sandėlis, įvedama elektros, kuri turės tarnauti ne tik apšvietimui, kai kurieles ūkio darbams, bet vėliau kai moksliniams tyrimams.

Stoties vadovybė labai džiaugiasi, kad stotis tokioje vietoje kuriama, nes arti miesto sodininkystės – daržininkystės bandymų stotis tik ir gali būti. Panašiose vietose tokios stotys kuriamos ir Vokietijoje. Prie miesto daug įvengiau organizuoti, susitarus su atitinkamomis imonėmis, vaisiu ir daržoviu perdibimais, konservavimais, išlaikymais. Si stotis mano pateiktas daug vaisių ir daržovių, nes sodu bandymais mahoma užimti iki 30 ha ir apie 15-18 ha daržininkystės bandymais.

J. R.

BEKANNTMACHUNG des Generalrats über die Finanzverwaltung ueber die Bezirkseinteilung der einzelnen Wohnungsaemter

Auf Grund des Erlasses des Generalkommissars, in Kauen ueber die Errichtung eines Obersten Wohnungsamtes und von Wohnungsaemtern fuer die nationalisierten Haueser vom 3. Oktober 1941 Abs. 3 gebe ich folgendes bekannt:

1. Als Zentralstelle fuer die Verwaltung der nationalisierten Haueser ist bei der Finanzverwaltung ein Oberstes Wohnungamt errichtet worden.

2. Die Durchfuehrung der Verwaltung der nationalisierten Haueser liegt in der Hand des Obersten Wohnungsamtes mit seinen Wohnungsaemtern der kreisfreien Staedte, Wohnungsaemtern der Kreise und Gemeinden. Die Bezirke der einzelnen Wohnungsaemter sind folgende:

Wohnungsamt des Kreises Wilna	der Kreis Wilna
" " Kreises Kauen	" " Kauen
" " der Stadt Schaulen	die Stadt Schaulen
" " des Kreises Schaulen	der Kreis Schaulen
" " der Stadt Panewiesch	die Stadt Panewiesch
" " des Kreises Panewiesch	der Kreis Panewiesch
" " Alita	" " Alita
" " Birschen	" " Birschen
" " Kedahnen	" " Kedahnen
" " Krötingen	" " Krötingen
" " Mariampol	" " Mariampol
" " Mascheiken	" " Mascheiken
" " Rossien	" " Rossien
" " Rokischken	" " Rokischken
" " Seiner	" " Seiner
" " Schaken	" " Schaken
" " Schwentschianen	" " Schwentschianen
" " Taurogen	" " Taurogen
" " Telschen	" " Telschen
" " Traken	" " Traken
" " Ukmergen	" " Ukmergen
" " Utena	" " Utena
" " Wilkawischken	" " Wilkawischken
" " Sarassen	" " Sarassen

3. In Gemeinden und Industrieorten, in denen die Zahl der nationalisierten Haueser sowie der Haueser ohne Eigentümer beträchtlich ist und der Amtsbezirkvorsteher mit der Wahrnehmung der Aufgaben des Wohnungsaamtes nicht beauftragt werden kann, können die Kreischefs mit Genehmigung des Obersten Wohnungsamtes Wohnungsaemter errichten.

4. Das Oberste Wohnungamt wird durch den Verwalter vertreten, das Wohnungamt durch seinen Leiter.

5. Die Wohnungsaemter der Kreise und Staedte sind Dienstellen des Kreischefs und des Buergermeisters. Sie tragen die Bezeichnung: „Der Kreischef in Wohnungamt“, „Der Buergermeister von Wohnungamt“. Personal untersteht der Leiter des Wohnungsaamtes mit seinem Personal dem Kreischef bzw. dem Buergermeister, fachlich dem Obersten Wohnungamt.

Die Wohnungsaemter der Gemeinden und Industrieorte sowie die Amtsbereichsvorsteher sind in Fragen der Hausverwaltung dem Wohnungamt ihres Kreises unterstellt.

Das Oberste Wohnungamt besitzt gegenüber dem Kreischef und dem Buergermeister in fachlicher Hinsicht sämtliche Rechte einer vorgesetzten Behörde.

6. Die Wohnungsaemter in Kaunas und Vilnius unterstehen personell, häushaltsrechtlich und organisatorisch den Stadtkommissaren, fachlich dem Obersten Wohnungamt. Die Bezirkseinteilung der Wohnungsaemter in diesem Staedten wird durch die Stadtkommissare geregelt.

Mit Zustimmung des Generalkommissars in Kauen:

J. MATULIONIS
Generalrat fuer die Finanzverwaltung

Finansų Generalinio Tarėjo

S K E L B I M A S

dėl atskirų butų biurų rajonų suskirstymo

Paširemdamas Generalinio Komisaro Kaune 1941 m. spalio mėn. 3 d. įstaigų punktu 3 dėl steigimo nacionalizuotiems namams Vyriausiosios Butų Valdybos ir butų biurų skelbiu:

1. Kaip centrinė istaiga nacionalizuotiems namams valdyti prie Finansų Vadybos įsteigta VYRIAUSIOJI BUTŲ VALDYBA.

2. Nacionalizuoti namų valdymas vykdomas Vyriausiosios Butų Valdybos per miestu, apskričiu ir valsčių butų biurus. Butų biurų valdymo rajonai yra šie:

VILNIAUS APS. BUTŲ BIURAS	Vilniaus apskritis
KAUNO APS. BUTŲ BIURAS	Kauno apskritis
ŠIAULIŲ MIESTO BUTŲ BIURAS	Šiaulių miestas
ŠIAULIŲ APS. BUTŲ BIURAS	Šiaulių apskritis
PANEVĖŽIO MIESTO BUTŲ BIURAS	Panėvėžio miestas
PANEVĖŽIO APS. BUTŲ BIURAS	Panėvėžio apskritis
ALYTŪS APS. BUTŲ BIURAS	Alytaus apskritis
BIRŽU APS. BUTŲ BIURAS	Biržų apskritis
KEDAINIŲ APS. BUTŲ BIURAS	Kedainių apskritis
KRETINGOS APS. BUTŲ BIURAS	Kretingos apskritis
MARIJAMPOLES APS. BUTŲ BIURAS	Marijampolės apskritis
MAZELKIŲ APS. BUTŲ BIURAS	Mažeikių apskritis
RASEININKIŲ APS. BUTŲ BIURAS	Raseinių apskritis
ROKIŠKIO APS. BUTŲ BIURAS	Rokiškio apskritis
SEINŲ APS. BUTŲ BIURAS	Seinų apskritis
ŠAKIŲ APS. BUTŲ BIURAS	Šakių apskritis
SVENČONIŲ APS. BUTŲ BIURAS	Svenčionių apskritis
TAURAGĖS APS. BUTŲ BIURAS	Tauragės apskritis
TELŠIŲ APS. BUTŲ BIURAS	Telšių apskritis
TRAKU APS. BUTŲ BIURAS	Trakų apskritis
UKMERGĖS APS. BUTŲ BIURAS	Ukmergės apskritis
UTENOS APS. BUTŲ BIURAS	Utenos apskritis
VILKAVIŠKIO APS. BUTŲ BIURAS	Vilkaviškio apskritis
ZARASŲ APS. BUTŲ BIURAS	Zarasų apskritis

3. Valsčių yra pramonės vietovėse, kuriose nacionalizuoti namai ir namai be savininkų sudaro žymų skaičių ir kur viršaičiai negaleis butų biuro uždavinį atlikti, ten apskričiu viršininkai. Vyriausiai Butų Valdybai leidus, gali įsteigti statinius butų biurus.

4. Vyriausiai Butų Valdybai atstovauja Valdytojas, butų biurui atstovauja jo vedėjas.

5. Apskričiu ir miestu butų biurai yra apskričiu viršininkų ir burmistro įstaigos. Jie vadiniami: „..... Apskričiu viršininkas, Butų Biuras“.

Butų biuro vedėjas ir tarnautojai priklauso apskrities viršininkui arba burmistrui, specialybės srityje – Vyriausiai Butų Valdybai.

Valsčių ir pramonės vietovių butų biurai, o taip pat ir viršaičių namų valdymo srityje priklauso savo apskrities butų biurui.

Vyriausioji Butų Valdyba specialybės srityje naudojasi visomis vadovaujančios įstaigos teisėmis apskričiu viršininku ir burmistro atžvilgiu.

6. Kaune ir Vilnius miestu butų biurai personaliniu, teisiniu namų ūkio tvarkymo ir organizaciniu atžvilgiu priklauso tu miestu komisarams, specialybės atžvilgiu – Vyriausiai Butų Valdybai. Butų biurų rajonų suskirstymą šiuose miestuose tarko miestu komisarai.

Generaliniam Komisarui Kaune pritarus:

(pd.) J. MATULIONIS
Finansų Generalinis Tarėjas

Inž. Marijonui Piskorskiui,

jo žmonai mirus, nuoširdžiai užuojaudau relikiai

Keliu Valdybos Vyr. Direktorius, Direkcijos Direktorius, Skyriaus Viršininkas ir bendradarbiai.

Juozai ir Kaziai Jasėnams,

brangiai motuteli mirus, nuoširdžiai užuojaudau relikiai

Močiškių ūkiai.

Mylimos Motinos gediinti

Petra Vaiciulionė

giliai užjaudau.

Tauragės Mokytojų Seminarijos Direktorius, mokytojai ir auklėtiniai.

5:2. Trečioji vieta atiteko Maisto eki-

tarpiemoninių šachmatų turnyras

„Romos“ viešbučio patalpose vyksta tarpiemoninių šachmatų turnyras. Turnyre dalyvauja Kauno Miesto Savivalybės I ir II, Geležinkelio Depo, Lietūkio, Kauno Elektrinių Rajono, Kauno Audinių, Raudonejo Kryžiaus, Plenocentras ir Metalo komandos. Iki šiol sužaista tokios funktynės: KMS I – Geležink. Depo – Kauno Audinių 110 asmenų. Tikišmas, kad kurtant skaičius netrukus dar padidės.

Kursuose yra 2 skyriai: I techninės priežiūros (

Anordnung

betr. Bewirtschaftung von Metallen.

Abschnitt I Betriebs- u. Bestandsmeldung Lagerbuchfuehrung

§ 1

1) Die Vorschriften dieser Anordnung gelten für folgende Klassen von Metallen:

Klassengruppe:	Klasse:	Meldegrenze: gem. § 6:
I. Aluminium	A. Aluminium, nicht legiert	25 kg
	B. Aluminiumlegierungen	25 kg
II. Antimon	A. Antimon, nicht legiert	20 kg
	B. Antimonlegierungen	20 kg
III. Blei	A. Blei, nicht legiert	50 kg
	B. Hartblei (Antimonblei)	50 kg
	C. Speziallagermetalle auf Bleibasis mit metallischen Zusätzen ohne Zinngehalt oder mit einem Zinngehalt bis zu 10 vH	50 kg
	D. Andere Bleilegierungen als die der Klasse III B und C	10 kg
IV. Cadmium	A. Cadmium, nicht legiert	10 kg
	B. Cadmiumlegierungen	10 kg
V.	10 kg
VI.	10 kg
VII. Kobalt	A. Kobalt, nicht legiert	50 kg
	B. Kobaltlegierungen	50 kg
VIII. Kupfer	A. Kupfer, nicht legiert	20 kg
	B. Zusatzlegierungen (Arsenkupfer, Ferrokupfer, Mangankupfer, Phosphorkupfer, Siliziumkupfer)	50 kg
IX. Kupferlegierungen	A. Messing- und Tombaklegierungen ..	50 kg
	B. Rotgusslegierungen	50 kg
	C. Bronzelegierungen	50 kg
	D. Neusilberlegierungen	50 kg
	E. Kupfer-Nickel-Legierungen	50 kg
	F. Andere Kupferlegierungen als die der Klassen VII B und IX A bis E	50 kg
X. Magnesium	A. Magnesium, nicht legiert	50 kg
	B. Magnesiumlegierungen	50 kg
XI.	100 kg
XII.	100 kg
XIII. Nickel	A. Nickel, nicht legiert	10 kg
	B. Nickellegierungen	10 kg
XIV. Quecksilber	A. Quecksilber, nicht legiert	3 kg
XV.	100 kg
XVI.	100 kg
XVII.	100 kg
XVIII.	100 kg
XIX. Zink	A. Feinzink	100 kg
	B. Walzzink	100 kg
	C. Rohzink, d. h. alles unlegierte Zink, das nicht unter die Klassen XIX A und B fällt	100 kg
	D. Speziallagermetalle auf Zinkbasis mit metallischen Zusätzen ohne Zinngehalt oder mit einem Zinngehalt bis 10 vH	100 kg
	E. Andere Zinklegierungen als die der Klasse XIX D	100 kg
XX. Zinn	A. Zinn, nicht legiert	5 kg
	B. Mischzinn	10 kg
	C. Lötzinn mit einem Zinngehalt bis zu 10 vH	10 kg
	D. Lötzinn mit einem Zinngehalt über 10 vH	10 kg
	E. Lagerweissmetalle mit einem Zinngehalt über 10 vH	50 kg
	F. Andere Zinnlegierungen als die der Klasse XX B bis E	50 kg

2) Jede Legierung, für die nicht eine selbständige Klasse eingeführt ist, fällt unter die Legierungsklasse desjenigen Metalls, das gewichtsmässig in der Zusammensetzung der Legierung überwiegt.

3) Beimengungen und Zusätze, die nicht als wesentliche Legierungsbestandteile anzusehen sind, sowie Verunreinigungen bleiben für die Einteilung nach Metallklassen unberücksichtigt.

§ 2

1) Jede Metallklasse nach § 1 wird in folgende Materialgruppen eingeteilt:

1. **Vormaterial**, das sind die Ausgangsstoffe für die Gewinnung von Metallen, insbesondere Erze, Zwischenprodukte der Hüttenindustrie, Aschen, Kräten, Schlämme und sonstige metallhaltige Rückstände.

2. **Rohmaterial**, das sind Metalle in Rohformen, in besonderen Barren, Blöcke, Katioden, Anoden jeder Art, Masseln, Mulden, Platten, Würfel, Knüppel, Stengel, Körner, Griess.

3. **Halbmaterial**, das sind Metalle nach Verformung durch Guss oder mechanische Arbeitsverfahren, insbesondere Gusstücke (Formguss, Spritz- und Schleuderguss), Bleche, Bänder, Rohre, Profile, Stangen, Drähte, Folien, Metallwolle, Metallpulver.

4. **Abfallmaterial**, das sind Metalle in Form von Altmetallen (Altwaren), Bruch, Ausschuss, Spänen und sonstigen metallischen Abfällen.

5) **Jedes metallhaltige Material**, dass in seines Verarbeitungsgrad nicht über Halbmaterial hinausgeht, fällt unter eine der Materialgruppen 1, 2, 3 oder 4.

3) Zerkleinerung, Umwandlung in eine andere Form derselben Materialgruppe, Reinigung, Beifügung von Zusätzen sowie solche Vor- und Nach-

materialgruppe nach § 2 besondere Blätter einzurichten.

3) Bei Beständen, die sich in Fremdem Gewahrsam befinden, sind Gewahrsamsort und Gewahrsamhalter anzugeben.

4) Bei Beständen im eigenen Gewahrsam, über die ein anderer verfügberechtigt ist, ist der Verfügberechtigte anzugeben.

5) Aus den Lagerbüchern müssen in jeder Metallklasse und jeder Materialgruppe täglich erkennbar sein:

der Bestand an eigenen Metallen im eigenen Gewahrsam,

der Bestand an eigenen Metallen in fremdem Gewahrsam,

der Bestand an fremden Metallen im eigenen Gewahrsam,

jede Bestandsbewegung durch Zugang oder Abgang.

6) Die Aufzeichnung der Bestandsbewegungen muss in besonderen Spalten getrennt erfolgen für

a) Zugänge von dritter Seite (mit Angabe des Lieferers),

b) Abgänge an Dritte (mit Angabe des Empfängers),

c) Zugänge aus dem eigenen Betrieb (Erzeugung bzw. Anfall),

b) Abgänge an den eigenen Betrieb (Einsatz).

7) Ausgenommen von der Verpflichtung zur Führung von Lagerbüchern sind bis auf weiteres selbständige Handwerksbetriebe und solche Personen und Betriebe, die keine der unter § 3 Abs. 1 aufgeführten Tätigkeiten gewerbsmäßig ausüben. Für diese Personen und Betriebe beginnt die Verpflichtung zur Lagerbuchführung erst mit dem Eintritt der Voraussetzungen für die Verpflichtung zur Bestandsmeldung gemäß §§ 5 und 6 dieser Anordnung.

§ 3

1) Alle nach § 3 betroffenen Personen und Betriebe haben ihre Bestände an Metallen dem zuständigen Generalkommissar zu melden.

2) Die Meldung hat auf amtlichen Verdrucken zu erfolgen, die bei dem zuständigen Generalkommissar rechtzeitig anzufordern sind. Für jede Metallklasse ist ein besonderer Vordruck zu verwenden. Innerhalb jeder Metallklasse sind die Bestände nach Qualitäten und Abmessungen getrennt anzuführen.

3) Ferner ist zu vermerken:

a) Bei Beständen an eigenen Metallen in fremdem Gewahrsamshalter und Gewahrsamsort,

b) Bei Beständen an fremden Metallen in eigenen Gewahrsamshalter und Gewahrsamsort.

4) Die Bestandsmeldung ist erstmalig nach dem Stichtage des 31. November 1941 zu erstatten, hat also die an diesem Tage vorhandenen Bestände anzugeben. Diese Meldung muss sofort beim zuständigen Generalkommissar erstattet werden.

5) Die Bestandsmeldung ist am Ende jeden Kalendervierteljahres zu wiederholen. Stichtag für diese regelmässigen Bestandsmeldungen ist jeweils der letzte Tag des Kalendervierteljahres, spätester Termin für den Eingang der Bestandsmeldungen beim zuständigen Generalkommissar der 15. Tag des folgenden Monats.

6) Mengen, die sich am Stichtage einer Bestandsmeldung auf dem Transport befinden, sind vom Empfänger zu melden.

§ 4

1) Von der Verpflichtung zur Bestandsmeldung gemäß § 5 dieser Anordnung befreit sind diejenigen Personen und Betriebe, bei denen die Höhe der eigenen und fremden Bestände im eigenen Gewahrsam dauernd*) überschreitet. Innerhalb jeder Metallklasse gilt die Meldegrenze gesondert

a) für Vormaterial,

b) für Rohmaterial und Abfallmaterial insgesamt und

c) für Halbmaterial. Diese Befreiung von der Meldepflicht kommt für alle Metallklassen und Materialgruppen endgültig in Wegfall, sobald in einer Metallklasse, sei es auch nur vorübergehend, die Meldegrenze entweder bei Vormaterial oder bei Rohmaterial und Abfallmaterial insgesamt oder bei Halbmaterial überschritten wird.

2) Die Befreiung von der Meldepflicht begründet grundsätzlich keine Befreiung von der Lagerbuchpflicht.

*) in keiner Metallklasse die in Spalte 3 des § 1 angegebene Meldegrenze.

Die Verpflichtung zur Führung von Lagerbüchern gemäß § 4 dieser Anordnung besteht also auch für solche Betriebe, die auf Grund von Absatz (1) von der Meldepflicht befreit sind.

Abschnitt II Verbrauchs- und Bezugssregelung

§ 7

1) Gleichzeitig mit der Betriebs- und Bestandsmeldung gemäß §§ 3 und 5 dieser Anordnung haben alle nach § 3 meldepflichtigen Personen und Betriebe, die Metalle herstellen oder verarbeiten, anzugeben, welche Materialmenge sie im einzelnen im Mai 1941 verbraucht haben.

2) Die Meldung ist gleichfalls für jede Metallklasse gesondert und innerhalb der Metallklassen getrennt nach Materialgruppen zu erstatten.

§ 8

1) Für den Verbrauch an Metallen gilt, soweit nicht im Einzelfall etwas anderes angeordnet worden ist oder noch angeordnet wird, vorläufig folgende Regelung:

2) Alle im § 7 genannten Personen und Betriebe sind berechtigt, monatlich ohne besondere Genehmigung in jeder Metallklasse und innerhalb jeder Metallklasse getrennt nach Roh- und Abfallmaterial, einerseits und Halbmaterial andererseits 25% derjenigen Menge zu verbrauchen, die ihrem Verbrauch im Mai 1941 entspricht.

3) Jeder darüber hinausgehende Verbrauch ist nur auf Grund einer besonderen Genehmigung des Generalkommissars zulässig, der unter Angabe der Gründe bei diesem zu beantragen ist.

4) Als Verbrauch im Sinne dieser Anordnung gilt jeder Einsatz des Materials im eigenen Betrieb (z. B. Einsatz zur Bearbeitung, Verarbeitung, Umarbeitung, zur Herstellung von Legierungen, Metallverbündungen, Plattierungen und Ueberzügen, zur Ergänzung, Instandhaltung oder Ausbesserung von Betriebsmitteln, Einrichtungen und Anlagen). Nicht unter die Verbrauchsregelung fällt der Wiedereinsatz von Abfallmaterial aus der Verarbeitung von Metall, das im gleichen Betrieb bereits von der Verbrauchsregelung erfasst worden ist.

§ 9

1) Metalle der in dieser Anordnung aufgeführten Klassen und Materialgruppen dürfen nur gegen einen Bezugsschein bezogen und geliefert werden, der beim Generalkommissar zu beantragen ist.

2) Ein Bezugsschein wird grundsätzlich nicht erteilt, so lange die Bestände des Antragstellers in dem beantragten Material bei Verbrauchern die Verbrauchsberechtigung für 2 Monate, bei Händlern den durchschnittlichen Umsatz für 2 Monate übersteigen.

3) Gewerbsmässige Altmethallhändler und Altmetallsammler dürfen Metalle in Form von Abfallmaterial ohne Bezugsschein erwerben und an andere Altmethallhändler liefern. An andere Altmethallhändler liefern. An andere Altmethallhändler abgeben.

4) Handwerker dürfen Abfallmaterial bis zu höchstens 20 kg für den

Einzelfall, das bei Vornahme handwerklicher Arbeiten anfällt oder vorgefunden wird, ohne Bezugsschein erwerben. Sie dürfen solches Abfallmaterial jedoch nur im Rahmen der Verbrauchsregelung verbrauchen.

Abschnitt III Verwendungsverbote.

§ 10

Ohne ausdrückliche schriftliche Genehmigung des Reichskommissars ist es verboten,

1. Metalle zu Bedachungen, Verkleidungen, Beschlägen oder Verzierungen an Gebäuden, Innenräumen, Möbelstücken oder Fahrzeugen, zu Regenrinnen, Abfallrohren oder Blitzableitern zu verwenden.

2. Metalle — mit Ausnahme von Zink und Zinklegierungen — zur Herstellung von Gebrauchs- und Ausstattungsgegenständen, insbesondere Haus-, Küchen- und Tafelgeräten, Geschirren und sonstigen Erzeugnissen für Haushaltsgebrauch, Bürobedarf usw., persönlichen Gebrauch und Ausstattung von Räumen jeder Art sowie zur Herstellung von Zier- oder Kunstdingen zu verwenden.

3. Kupfer zur Herstellung elektrischer Freileitungen oder zu Rohren für Kaltwasserleitungen zu verwenden.

4. Lötzinn oder sonstige Lötmittel mit einem Zinngehalt von mehr als 40 vH herzustellen oder zu verwenden.

5. Lagermetalle mit einem Zinngehalt von mehr als 12 vH herzustellen.

Abschnitt IV Schlussbestimmungen

§ 11

Sämtliche Meldungen auf Grund dieser Anordnung sind in doppelter Ausfertigung einzureichen.

§ 12

Verbrauchsgenehmigungen und Bezugsscheine dürfen nicht auf andere Personen oder Betriebe übertragen werden.

§ 13

Der Generalkommissar in Minsk wird ermächtigt, die in dieser Anordnung festgelegten Fristen und Termine für den Generalbezirk Weissruthenien anderweitig festzusetzen.

§ 14

Zu widerhandlungen gegen diese Anordnung, gegen hierzu ergangene Ausführungsbestimmungen oder gegen Massnahmen, die vom Reichskommissar einem Generalkommissar oder einer beauftragten Stelle auf Grund dieser Anordnung oder der dazu erlassenen Ausführungsbestimmungen getroffen werden, werden mit Geld- oder Freiheitsstrafe bestraft.

§ 15

Diese Anordnung tritt mit dem Tage ihrer Verkündigung in Kraft.
Riga, den 18. Oktober 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland.

Notiz: Nachstehende Anweisungen sind in der gleichen Nr. der Zeitung zu veröffentlichen, in der die Anordnung veröffentlicht wird.

Anweisung

zur Anordnung betr. Meldepflicht iher Eisenschrott und Alteisen vom 8. November 1941

Die zur Anordnung betr. Meldepflicht für Eisenschrott und Alteisen vom 8. November 1941 erforderlichen Meldeformulare sind bei der

Potvarkis

dėl metalų tvarkymo

Skyrius I: Jmonių ir ju turimo metalo pranešimas, sandėlio knygvedyba.

§ 1

1) Šio potvarkio nuostatai apimašias metalų klasės (apalvuetuosius metalus):

Klasės grupė	Klasė	Pagal § 6 Praneštino riba
I. Aluminis	A. Aluminis grynas	25 kg.
	B. Aluminio lydiniai	25 "
II. Stibis	A. Stibis grynas	20 "
	B. Stibio lydiniai	20 "
III. Švinas	A. Švinas grynas	50 "
	B. Kietasis švinas (lydiniai su stibiu)	50 "
	C. Antifrikciniai metalai (metalai su maža trinką) sudaryti daugiausiai iš švino, be cinko ar su cinu iki 10%	50 "
	D. Kiti švino lydiniai, nepažymėti klasėje III B ir C	50 "
IV. Kadmis	A. Kadmis grynas	10 "
	B. Kadmo lydiniai	10 "
V.		
VI.		
VII. Kobaltas	A. Kobaltas grynas	10 "
	B. Kobalto lydiniai	10 "
VIII. Varis	A. Varis grynas	50 "
	B. Lydiniai, vartojami kaip priemaišos metalams pagerinti (lydinus vario su arseniu, vario su geležimi, vario su mangano, vario su fosforu, vario su siliciju)	20 "
IX. Vario lydiniai	A. Žalvaris ir Tombakas	50 "
	B. Raudonoji bronza	50 "
	C. Bronza	50 "
	D. Naujasidabris	50 "
	E. Lidinis vario su nikeliu	50 "
	F. Vario lydiniai, nepažymėti klasėje VIII B ir IX A iki E	50 "
X. Magnis	A. Magnis grynas	50 "
	B. Magnio lydiniai	50 "
XI.		
XII.		
XIII. Nikelis	A. Nikelis grynas	10 "
	B. Nikelio lydiniai	10 "
XIV. Gyvsidabris	A. Gyvsidabris grynas	3 "
XV.		
XVI.		
XVII.		
XVIII.		
XIX. Cinkas	A. Cinkas grynas	
	B. Cinkas valcuotas	iš viso
	C. Žalias cinkas, t. y. grynas cinkas, nepažymėtas klasėje XIX A ir B	100 kg.
	D. Antifrikciniai metalai, sudaryti daugiausiai iš cinko su metalo priemaišomis be cino arba su cinu iki 10%	100 kg.
	E. Kiti cinko lydiniai, nepažymėti klasėje XIX D	100 "
	A. Cinas grynas	5 "
	B. Cino mišinys	10 "
	C. Litavimo cinas su cinu iki 10%	10 "
	D. Litavimo cinas su cinu daugiau kaip 10%	10 "
	E. Antifrikciniai baltieji metalai su cino daugiau kaip 10%	50 "
	F. Kiti cino lydiniai, nepažymėti klasėje XX B iki E	50 "
XX. Cinas		

(2) Kiti lydiniai, kuriems čia nėra atskiro klasės, reikia skirti prie klasės tu metalų, kurio lydinyje daugiausiai.

(3) Priemaišai ir priedai, kurie lydinyje nesudaro esminės dalies, o taip pat nešvarumai, skirstant metalus į klasės, dėmesin neįmami.

§ 2

(1) Kiekviena metalų klasė pagal § 1 suskirstoma pagal šias medžiągų grupes:

1. Medžiaga metalams metalurgijos keliu gauti, t. y. pagrindinių medžiagų metalams gauti, o ypatių rūdos, metalurgijos pramonei pusfabrikačiai, pelenai, nuobrukos, dumbblas ir kiti perdibinti produktai;

2. Žaliai, t. y. metalai žaliai formoje, o ypatingai luitai, blokai, visu rūšiu katedai ir amodalai, gabalai, supresuoti atmatu paketai, metaliniai lapeliai, atlaužos, kuokos, stiebai, stambūs ir smulkūs gabalėliai;

3. Pusfabrikačiai, t. y. metalai, juos perdibrus liejant arba mechaniskai apdirbus, o ypatingai liejiniai, skarda, geležiniai ryšiai, vamzdžiai, fasoninė geležis, geležinės kartys, viela, metaliniai lapeliai, metalo pluoštas ir metalo dulkes;

4. Atmatos, t. y. seni netinkamai naudoti metalo gaminiai, laužas, atmatos, drožės ir kitoki metaliniai likučiai;

(2) Kita metalinė medžiaga, kuri savo apdirbimo laipsnyje pasileka ne daugiau, kaip pusfabrikatis, skiriamai į vieną iš medžiągų grupių: 1, 2, 3 ar 4;

(3) Susiminkimas, pavertimas kita tos pačios medžiągų grupės forma, valymas, ižvedimas priemaišai, o taip pat paruošmai ir apdailinimai, kurie gaminio esmės nekeičia, neduoda pagrindo iš ikišiolinės medžiągų grupės išbraukti.

§ 3

Visi Reicho komisaro Rytų Kraštuose gyvenančieji asmenys, ar jomėnės, kurie § 1 metalų klasės ar § 2 medžiągų grupės metalus gamina apdirba ar jašverčiasi, ir kurie tuos metalus saugo, turi nuosavybėje ar į jous turi kitų teisių, šiam potvarkui įsigaliojus, turi neatidėliotinai raštu pranešti atitinkamam generaliniui komisarui, pažymėdami:

"Pirmasis pranešimas dėl metalų tvarkymo", ir nurodyti:

1. Varda, pavardė ar firmos pavadinima.

2. Užsiėmimą ar jmonės gamybos objekta.

3. Tiksli antraša.

(2) Reikia pranešti, nepriklausomai nuo § 5 nurodytos prievelės.

(3) Vienos ištaigos erdvės prasmė atskirtos jmonės dalys ar filijos turi įteikti atskirus pranešimus.

§ 4

(1) Visi asmenys, ar jmonės, kuriuos liečia § 3, jų žinioje ar disposicijoje esantiems metalams turi tuoju pat užvesti sandėlio knygas ir jose kasdien atžymeti, kad būtu aišku, kas turima.

(2) Šiose sandėlio knygose kiekvienai metalų klasėi ir kiekvienos metalų klasės ribose kiekvienai medžiągų grupėi pagal § 2 reikalinga užvesti atskirus lapus.

(3) Dėl to turimo metalo, kuris yra kito saugoje, reikia pranešti saugojimo vieta ir saugotojas.

(4) Dėl saugojamo metalo, kurio disponuoti teise turi kitas, reikia nurodyti, kai tą disponavimo teise turi.

(5) Iš sandėlio knygų dėl kiekvienos metalų klasės ar dėl kiekvienos medžiągų grupės turi būti kasdien aišku:

Pas save turimo savo metalo kiekis, kito saugoje laikomo savo metalo kiekis.

Savo saugoje laikomo svetimo metalo kiekis,

Turimo metalo judėjimas, nurodant kiek jo gauta ir kiek išleista.

(6) Turimo metalo judėjima reikia atžymeti atskirose skiltyse:

a) gauto iš trečiųjų šaltinių (nurodyti tiekėja),

b) duota trečiajam (nurodyti gavėja),

c) gauta iš savo jmonių (gaminys event. atmatos),

d) duota savo jmonių (inašas).

(7) Prievelė vesti sandėlio knygas neliečia tu savistoviu amato jmonių ir tu asmenių ir jmonių, kurie ar kuriuos nesiverčia § 3 past. 1 pažymėta išleista. Sie asmenys ir šios jmonės išmeti turės prievelė vesti sandėlio knygą, kai dėl prievelės pranešti apie turimą metalą, pradės veikti nuostatai pagal šio potvarkio § 9, 5 ir 6.

§ 5

(1) Visi asmenys ir visos jmonės, kuriuos liečia § 3, apie turimą metalą turi pranešti atitinkamam generaliniui komisariui.

(2) Pranešti reikia ant oficialaus blanko, kuri savo laiku reikia pasinti iš atitinkamo generalinio komisare. Kiekvienai metalo klasėi reikia sunaudoti atskirą blanką. Turimieji metalai kiekvienos metalų klasės apimtyje reikia atžymeti atskirai pagal kokybę ir išmatavimą.

(3) Toliau reikia nurodyti:

a) dėl savų metalų, esančių kito saugoje — saugotoja ir saugojimo vieta.

b) dėl svetimų metalų, esančių pranešėjo saugoje — turintį teise jais disponuoti.

(4) Kadangi apie turimą metalą pirmą kartą reikia pranešti po 1941 m. lapkričio 31 d. termino, tai reikia nurodyti tą dieną turimą kiekį. Reikia tuč tuoju pranešti atitinkamam generaliniui komisariui.

(5) Pranešimą apie turimą metalą reikia pakartoti kiekvienos kalendorinių metų ketvirties pabaigoje. Terminas tokiam reguliariam pranešimui yra paskutinė kalendorinių metų ketvirties diena; atitinkamas generalinis komisaras tą pranešimą turi gauti ne vėliau sekančio mėn. 15 dieną.

(6) Apie tą kiekį metalo, kuris pranešimo termino dieną yra dar kelyja (transporte), gavėjas taip pat turi pranešti.

§ 6

(1) Nuo šio potvarkio § 5 nustatyto prievelės pranešti atpalaiduojamieji asmenys ir tos jmonės, kurių galioje savo ir svetimo metalo kiekis jokioje metalo klasėje neperžengia § 1 trečioje skiltyje nurodyta pranešinto riba. Praneštino riba kiekvienoje metalų klasės apimtyje galioja atskirai.

a) medžiagai metalams metalurgijos keliu gauti,

b) žaliai ir atmatoms kartu ir

c) pusfabrikačiai.

Šis atpalaidavimas nuo prievelės pranešti visoms metalų klasėms ir medžiągų grupėms galutinai atkrinta, kai tik kuojoje noro metalu klasėje, kad ir laikinai, medžiągų metalams metalurgijos keliu gauti, ar žaliai ir atmatoms kartu, ar pusfabrikačiai praneštino riba peržengia.

(2) Atpalaidavimas nuo prievelės pranešti principiniu neduoda pagrindo atpalaiduoti nuo pareigovų vesti sandėlio knygas. Pareiga vesti sandėlio knygas pagal šio potvarkio § 4 tebėlika ir tos jmonėms, kuriuos pagal pastraipa 1) nuo pranešimo prievelės atpalaiduojamos.

Skyrius II. Naudojimo ir gavimo tvarka.

§ 7

(1) Kartu su šio potvarkio §§ 3 ir 5 nustatyta prievelė pranešti apie jmones ir turimą metalą, § 3 ipareigotieji pranešti asmenys ir jmonės, gaminantieji ar apdirbantieji metalą turi nurodyti kokius metalų kiekius jie sunaudojo 1941 m. gegužės mén.

(2) Pranešti reikia apie kiekvieną metalų klasės atskirai, o taip pat atskirai pagal medžiągos grupes metalų klasės apimtyje.

(3) Kartu su šio potvarkio § 3 ir 5 nustatyta prievelė pranešti apie jmones ir turimą metalą, § 3 ipareigotieji pranešti asmenys ir jmonės, gaminantieji ar apdirbantieji metalą turi nurodyti kokius metalų kiekius jie sunaudojo 1941 m. gegužės mén.

(4) Sunaudoti virš šio kiekio galima tik vesti atskirą generalinio komisaro leidima, kurio prašant reikia nurodyti 25% to kiekio, kuri sunaudojo 1941 m. gegužės mén.

(5) Sunaudoti virš šio kiekio galima tik vesti atskirą generalinio komisaro leidima, kurio prašant reikia nurodyti 25% to kiekio, kuri sunaudojo 1941 m. gegužės mén.

(6) Sunaudojimu šio potvarkio prasmė laikomas kiekvienas medžiągos sunaudojimas savo jmonėje (pagal sunaudojimas paruošimui, apdirbimui, perdirbimui, lydinių pagaminiui, metalų surūšimui, aptraukimui, padengimui, jmonės priemonių papildymui, palaišymui, pagerinimui, išrušimams ir pastatams). Cia nurodyta sunaudojimo tvarka neapima pakartotino sunaudojimo tu metalo apdirbant gaunamu atmatu, kuriuos sunaudojimo tvarka toje pačioje įmonėje jau palietė.

(7) Sunaudojimu šio potvarkio nurodytu klasiu metalus ir metalų grupes tegulamai gauti ir duoti tik leidimais gauti, kurių reikia prašyti pas generalinį komisarių.

(8) Šie leidimai gauti iš principo neduodami tol, kol prašomos medžiągos prasvytojas pas suvertotojus turi daugiau, kai 2 mén. leistinam sunaudojimui pas pirklius — vidutinių 2 mén. apyvertai.

(9) Profesiniai seno metalo pirkliai ir seno metalo rinkėjai metalus atmatu formoje gali įsigyti ir kitiems seno metalo pirkliams parduoti be leidimo gauti. Kitiem atmatos tegulamai gauti duodamos tik jiems turinti leidimą gauti.

(10) Amatininkai atskirais ateitikimais, kai jiems reikia ar reikės atlikti amatininkinių darbų, gali be leidimo gauti įsigyti atmatu ne daugiau 20 kg. Tačiau tekius atmatas jie gali sunaudoti tik sunaudojimo tvarkos ribose.

Skyrius III: Draudimas sunaudoti

§ 10

Be Reicho komisaro leidimo raštu draudžiama:

(1) Sunaudoti metalus pastatu, vi-

Kauno Muzikos Teatras

Penkadienė, gruodžio 19 d.

ARLEKINADA

R. Drigo 2 v. baletas.

PIRSLYBOS

B. Dvariono 1 v. baletas.

Bilietai nuo 0,50 iki 2,50 RM.

Abonentiniai bilietai negalioja.

Šeštadienė, gruodžio 20 d., 15 val.

LINKSMOJI NAŠLĖ

F. Leharo 3 v. operetė.

Bilietai nuo 0,40 iki 2,50 RM.

Abonentiniai bilietai galioja.

Šeštadienė, gruodžio 20 d., vakare

BRANDOS ATTESTATAS

L. Fodoro 3 v. pjesė.

Bilietai nuo 0,20 iki 1,20 RM.

Abonentiniai bilietai galioja.

Sekmadienė, gruodžio 21 d., 13 val.

ZENTAS

V. Krėvės-Mickevičiaus 8 pav. sodž.

gyvenimo vaizdai.

Bilietai nuo 0,20 iki 1,20 RM.

Abonentiniai bilietai negalioja.

Sekmadienė, gruodžio 21 d., vakare

LOHEN GRINAS

Wagnerio 3 v. opera, K. PETRAUS-

KUI dalyvaujant.

Bilietai nuo 0,50 iki 2,50 RM.

Abonentiniai bilietai negalioja.

Kauno Jaunimo Teatras

Šeštadienė, gruodžio 20 d., 14 val.

12 BROLIU JUODVARNAIS LAKSCIUSSI

S. Churlionienės 4 pav. pasaka

Bilietai 0,30—0,80 RM.

Pajamos už spektaklį skiriamos Savitarpinė Pagalbai.

Sekmadienė, gruodžio 21 d., 14 val.

KELIAJANT PURIENA

Manfredo Kyberio 4 veiksmų, 10 pav.

pasaka — jaunimui.

Bilietai 0,30—0,80 RM.

Bilietai parduodami teatro kasoje kasdien nuo 10—14 ir nuo 16—18 val.

TEATRAS



Ožeškinės g.v./str. 27.

Programa įvairi ir įdomi, dalyv.

kupletistui Biržiniui.

Seansai: 18 ir 20 v.v.

Sventadieniais 16, 18 ir 20 v.v.

Bilietai nuo 0,30 iki 0,90 RM, par-

duodami teatro kasoje nuo 12 iki 14 v.

v. ir valandą prieš vaidinimą.

Priverčiamojo Darbo Istaigų Inspekcijai skubiai reikalingas gerai mokamas žodžiu ir raštu lietuviu ir vokiečiu kalbas ir gali rašyti mašinėle, vertėjas.

Telrautis: Kaunas, Gedimino g. Nr.

20, darbo dienomis 8,30 — 16,30 val.

4953(3)

I L A I S V E

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus prilminėja 12—13 ir 17—18 val. Telefonai: vyr. redaktoriui 20520, red. sekretoriui 21414, redakcijos 20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 iki 18 val., prieš šventadienius — nuo 8 iki 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siūlyiant pasiūtu 1 mėn. užsisakantiems 1 arba 2 egz. po 2 RM egzempliorius, užsisakantiems daugiau kaip 2 egz. — po 1,50 RM egzempliorius. Pinigus galima siusti paštu arba per Lietuvos Banko skyrius „Spausdos Zodis“ a. a. b. vardu (papr. ein. sask. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune.

Skelbiniai: Skelbimai už kiekv. 15 žodžiu arba ju dalį: 1) darbo iškantiniams 0,30 RM; 2) darbo siūlantiams 1,50 RM; 3) pirkimo ir pardavimo reikalaus 2 RM.

Valdinį ir prekybinių įstaigų imonių, gydytoju ir pan. skelbimai 1 petito eiliutė 0,50 RM. Skelbimai prilmami administracijos darbo metu ir tarp namų sekandžios dienos numerio.

Leidžia a. a. b. „Spausdos Zodis“ Spausdina „Žiblo“ spaustuvė (Kaunas, Duonelaičio 24).

Ruošiama raudonojo teroro paroda

Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejuje patalpose ruošiama bolševiku viespatavimo laikų Lietuvos žudynių teroro paroda. Parodoje išstatomi Raudonojo Teroro Muziejaus surinkti gausūs eksponatai, kurie pavaizduoja liečių kankinimo žudymo epizodus. Daugumus eksponatų yra dokumentiniai, būtent, išvairios žudynių bei išžudyti nuotraukos, nėra galinti atsišaukimai į lietuvius prieš bolševikus ir t.t. Paroda manoma atidaryti sausio mén. Šiuo metu Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus patalpose grupuojami eksponatai pagal tam tikrą iš anksto numatyta planą.

Visuomenė tai bus proga pamatyti bent didžių tautos kančių, kurias pergyvenome bolševiku režimo metais. (v.)

SAVITARPINE PAGALBA REGISTRUOJA RAUDONOJO TERORO AUKAS

Savitarpinė Pagalba (buvo. Raudonasis Kryžius) ruošiasi išleisti atskiru leidiniu (knygute) bolševiku išvežtinių TSRS tremtiniių sarašus.

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

Sargėnu Sanatorijai skubliai reikalinga gail. sesuo.

Ten pat duodamas kambarius su kūru ir šviesa. Darbo salygos lengvos.

Telrautis nuo 10 iki 14 val. telefonu Nr. 20204. 4935(3)

Reikalingas inžinerius techniškuoju vedėjumi.

Valstybiniam Faheros Fabrikui Vilniuje, Paneriu g.v. 69. Tel. 2066. 4915(3)

Reikalinga mergaitė namų ruošai. Skambinti tel. 41505 po 18 val. arba kreičių Komun. Ūkio Bankan. 4938(2)

Nuolatos dirbtai skubiai reikalingas pritręs elektro-mechanikas prie elektrinių aparatu. Kreiptis tik mo-kančiam vokiečiu kb. ir rašta.

Dviračių D-vė, Lukšio 12. 4936(2)

Zagarės Valstyb. Malūnui reikalingi tarnautojai: meisteris - malūnininkas, verpjėjas ir audinių dažytėjas. Salygos geros. Kreiptis vietoje. 4940(2)

Dviejų asmenų šeimai, su mažu vakiu, reikalinga tarnaitė. Gali būti ir ateinanti. Kreiptis į Trakų g.v. 8, bt. 4. 4977(1)

Kauno I gimnazijai reikalingas sekretorius. Kreiptis: Kaunas, Laisvės Aleja Nr. 55. 4981(3)

Tauragės R. K. parapijos bažnyčiai skubiai reikalingas vargonininkas. Rašyti klebonui. 4972(2)

Valstybinei Lentpūveli Paprieniuose už neblogą atlyginimą tuoju reikalingas tarkautis: meisteris - malūnininkas, verpjėjas ir audinių dažytėjas. Salygos geras. Kreiptis vietoje. 4967(1)

Į 10 ha ūki reikalingi darbininkai: mėgina, mokanti gerai naru ruošai ir mėgstanti svara ir vyras, sugeba savystoviai atlikti ūkio darbus. Salygos: visas išlaikymas, rūbai savi. Atlyginimas geras.

Kreiptis: Garliava — Juragiai, Bačiūs, arba Kaunas, Finansų Vadyba, Bačiūlis. 4957(1)

Skubiai reikalinga tarnaitė. Perkūno a. 8. Atlyginimas geras. Telef. 230-27. 4978(1)

Skubiai reikalinga tarnaitė. Tunelio g. 11. O. M. 4979(1)

Reikalinga tarnaitė mokanti virti ir namų ruošą. Kreiptis: Trakų g.v. Nr. 8, bt. 2, nuo 12—17 val. 4988(2)

Skubiai reikalinga sažininkė tarnaitė - ūkininkė.

Telrautis Savanoriu pr. 143, b. 6. Telef. 23687 nuo 19 iki 21 val. 4995(1)

Seimai iš 2 asmenų su 1,5 metu val. reikalinga mokanti virti ir mylinčių svara tarnaitė. Atlyginimas geras. Kreiptis Egliu g. 4, tel. 20260. 4999(2)

Ieško darbo

Sažininkas, darbštus vaikinas ieško sargo vietas. Vaiguvo pšt., Paprūdžiu km., asm. liud. nr. 2262. 4924(2)

Ieškau virėjos — ūkininkės vietas. Zanavykų g. Nr. 19, bt. 1 (salka). 4987(1)

Jei kas dar nera sutelkės žiniu apie savo giminės ar pažiūstamus tremtinius, gali jas paduoti ligi 1942 m. sausio mén. 10 d. Žinios, pristatyti galvė, kaip čia nurodyta diena, negalės patekti į ruošiamus ūrašus, o netekeje į ūrašus tremtiniai negalės būti ieškomi pavardėmis.

Zinios paduodamos tik užpildant tiksliai apie kiekvieną asmenį tam tikrą atskirą anketas lapa, kuris sunčiamas Savitarpinės Pagalbos Zi-

niu Biurui — Kaunas, Kestučio g. 6, tel. 25542.

Provincijos gyventojai šiuo reikalui kreipiasi į vietos Savitarpinės Pagalbos (buvo. Raud. Kryžiaus) skyrių, o kur jo nėra — į vietos valstiečių raštine.

Sia proga palaikinama visuomenė, kad neseniai pasirodžiusi spaudos rinkoje knygė „Istremtieji“ su daliniu tremtiniiu ūrašais nėra Sav. Pagalbos leidinys ir išleista be jos žinios.

Savitarpinė Pagalba

DEMESIO — DEMESIO

Kauno Konfekcioniu Siuvėjų Artelė atidare vyriškiems rūbams slūti užsakymu skyriu. Darbas atliekamas prietuvių specialistų. Kainos prieinamos.

Die Bestellungen werden in Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Užsakymus prima Kaune, Senamiescio g. 9 (buvo. Prezidento g.) II aukštė, telef. Nr. 22941. 4885(6)

Už

Gera proga išmokti amatų

Prieš keletą dienų šiamne laikraštyje išspausdinome Profesinių Sajungų Centro Biuro pranešimą apie jau įsteigtus ar steigiamus amatininkams specialistams paruošti kursus. Tame pranešime buvo suminėta net keliolika tokiu kurso ir nurodyta, kur jie steigiami ir kiek juose teks mokyti. Tai tikrai reikšmingas ir svarbus dalykas. Šiai kursais turėtų susidomėti daugelis žmonių, ypač darbininkų, kurie nori išsigyt speciškai ir užtikrinti sau ateitį. Juolabiau, kad juos lankytu daugeliui salygos yra labai palankios, nes daugumas tu kursu yra vakarienai. Taigi, galima juos lankytu ir nenutraukiant savo dabartinio tiesioginio darbo. Šia gera proga išmokti aludario, kepėjo, krošnininko, malūnininko, odinininko, plyninko, poligrafijos darbininko, durpininko, prekybininko – pardavėjo, statybininko, drenažisto, vaisvandeniu gamintojo, pieninių mašinisto, katilų kuriko ir kt. amatų gali ir privalo pasinaudoti tuo didesnis žmonių skaičius. Kai matome, speciškai pasirinkimas yra platus ir kiekvienas gali atrasti sau labiau tinkamą.

Gerais parengtu amatininkų klausimas Lietuvoje visa laika buvo gana jautrus, nes dažniausiai jutruko. Todėl gabenėjams amatininkams buvo gera darbo dirva ir jie nebėgai uždirbdavo, nors jų pačiu kvalifikacijos dažnai sukeldavo abejonį. Didelė dalis jų buvo kitataučiai, nebaigę jokiu amatu mokyklų ar kursu, bet dažniausiai tiks savamoksliai, vienius kitus metus padirbėje, pasimoke pasgrenius amatininkus. Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmai matė tokia padėti ir pamažu norėjo pervertinti ir amatų sritis. Tačiau užklupę karas sutrukė ši darba, o dabar amatų reikalas pasidare dar jautresnis, nes, eliminavus iš viešojo gyvenimo žydus, amatininkų skaičius gerokai sumažėjo.

Ir labai gerai padaryta, kad tuo reikalui susirūpinta jau dabar, nėko nelaukiant ir imtasi priemonių tą trūkumą pašalinti. Mat, jau dabar yra daug amatininkų laukiančio darbo, o praūžus karo audroms krašto atstymo, pramoninimo bei kiti darbai jų pareikalau dar daugiau. Taigi, amatininkų laukia graži ateitis ir plačios darbo sritys.

Reikia manyti, kad netrukus bus geriau sutvarkyta ir teisinė amatininkų padėtis. Atsižvelgiant į Vakarų Europą, bus nustatyta amatininkų vardas ir jo teisės. O Vakarų Europoje amatininko, meisterio, vardas yra ne taip lengvai pasiekiamas, bet už tai jau kartą gautas, jis garantuoja ramų ir pleningo gyvenimą.

Tad dar karta primename, kad šia patogia proga išmokti taip mūsų kraštui reikalingų amatų turi pasinaudoti kuo daugiausia žmonių.

Vašingtone nerimas dėl didelių nuostolių

Atkakli kova tarp Roosevelto ir P. Amerikos valstybių. Anglai nukreipė politinę veiklą į Švediją. Būdingas atsiliepimas apie Rytų erdvės organizavimą

TELEFONU IŠ BERLYNO

„Japonai padėties viešpačiai Ramiajame vandenynė“ — šitokios ir panašios antraštės šiomis dienomis mirga vokiečių laikraščių antraštėse. Japonų karinės vadovybės žiniasklaidos krūvon, matyt, kad nuo karo pradžios Ramiajame vandenyne paskandinti 5 Amerikos drednautai, du sunkieji kreiseriai, du naikintuvai. Lengvai sužalotas vienas drednautas ir keturi antraeiliai karo laivai. Tuos nepaprastus japonų laimėjimus tiek vokiečių kariniai sluoksnių, tiek spauda apibūdina kaip neturinčius sau lygi moderninio karo istorijoje.

Tie nuostoliai, matyt, sukėlė didelį nerima ir pačiam Va-

šington;

tatai matyt iš to, kad Rooseveltas tarési esas priverstas pakeisti Ramiojo vandenyno laivyno vadą. Japonai gi ir toliau teisė savo gigantiškus puolimus prieš svarbiausias anglų-saksų karines bazes Ramiajame vandenyne. Kaip pažymi vokiečių kariniai sluoksnių, anglų-saksams nepavyko niekur suduoti stiprių smūgių japonų karo laivynui.

Wilhelmstrassés sluoksnį teigimu, Pietų Amerikos nusistatyme Roosevelto karo atžvilgiu jau artinasias tas momentas, kada turės būti ir bus apsisprendžiamas.

Dabartiniu metu vykstanti at-

kaikli kova tarp Pietų Amerikos valstybių savų interesų ir tarp Roosevelto pastangų ištrauki tas valstybes į kara.

Tos kovos rezultatu šiuo metu pramatyti dar negalima; koks bus P. Amerikos apsisprendimas, tuo tarpu pasakyti sunku. Jis paaiškės po Amerikos konferencijos, kuri ivyks Rio de Janeiro ateinančiu metu sausio pradžioje. — Aktualus pasidare ir Portugalijos apsisprendimas. Anglu išakymu, australų ir olandų Indijos karinės pajėgos užémė neutraliajai Portugalijai priklausantį Timoro salos dalį Ramiajame vandenyne. Tas faktas labai sujudino Portugaliją; vakar Salazaras buvo sušaukės specialų vyriausybės posėdi, o po to ilgesniu pasikalbėjimui priėmė anglų ambasadorių. Kaip pati Portugalija reaguos į šią savo neutralumo pažeidiā, šiuo metu, kada kalbuos su jumis, dar neaišku. Wilhelmstrassés sluoksniai ketvirtadienio vakare apsispręsė ištraukti Portugalijai, kuriose Europos valstybės, pirmoje eilėje Svedijos.

Svedija dabar esas svarbiausias anglų politinių veiklos teremas.

Siomis dienomis tenai buvo atida-

ryta British Council draugija, kurios atidarymo iškilimės dalyvavo ir švedų švietimo ministeris. Toji draugija, Wilhelmstrassés sluoksnį teigimu, esanti mokslo kauke pridengta britų špionažo centrinė, Intelligence Service skyrius, institucija, kurios uždavinys — sukti anglų lizdus visose srityse papirkimų ir korupcijos būdais. Wilhelmstrassés kalbėtojas ironiškai atsiliepė apie britų pasiuntinio Stockholm kalbą, pasakyta tos draugijos atidarymo iškilimė, kur jis pareiškė, jog tos draugijos uždavinys bus ugdyti britų švedų santykius, informuoti švedus apie karo padėti ir t. t. „Mes, vokiečiai, galim švedams tik viso gero palinkėti šią bendrabūvių ugdant“, ironiškai pastebėjo Wilhelmstrassés kalbėtojas. — Nors tam faktui Wilhelmstrassés sluoksniai neteikia didesnės politinės reikšmės, tačiau šiuo metu, kada Europoje verda žūbtinė kova, ši reiškinį laiko ženklu, kad švedai neturi supratimo dabartiniams laikams. Apskritai, reikia pastebėti, kad tiek Vokietijos spaudoje, tiek politiniuose sluoksniuose

Svedijos adresu tenka užtiki daug aštrų kritikos žodžių.

Bet antra vertus reikia pažymeti, kad kaip Svedijos, taip ir Vokietijos sėkmės veikla švedų vokiečių draugija, kuri paskutiniuoju metu Stockholme netgi atidarė mokyklą, gausiai švedų vaikų lankoma. Svedijos adresu nepasitenkinimas reiškiamas daugiausiai dėl Svedijos neutralumo politikos, dabartinių karo atžvilgiu. Būdinga tačiau, kad kaip tik šiuo metu Svedijos parlamentas nutarė prailginti karo tar-

nybą ligi trijų metų. Aplamai, švedai ėmė labai rūpintis kariniu pašiuošimu.

Rytų erdvės tvarkymo ir organizavimo problema Vokietijoje neišleidžiama iš akių. Savaitinis SS organas „Das Schwarze Korps“ paskutiniam numerijje išidėjo labai būdingą vieno vėliau žuvusio kareivio laikšķi, kuriamo be kitko skaitome, jog vokiečių karinė pergalė Rytuose toli gražu dar neišsprendžia Rytų klausimo, bet jis tik pastato sprendimui. Kad Vokietija galėtų savo misiją Rytuose tinkamai atlikti ir tą erdvę suorganizuoti,

reikia turėti apie 20 milijonų žmonių.

Kuriuos tekėti pasiūsti tuščiai užpildyti, susidariusių bolševikams išnaikinus vadovaujamajį rusų taustuojas sluoksnį. Laiško autorius klaysia, ar tai gali padaryti Vokietija su 1,5 mil. gyminu per metus. „Daugiau vaikų“ — šitokį šūkį meta laiško autorius, kalbėdamas apie sąlygas vokiečių misijos pasiekimui Rytuose. Laiško autorui solidariuoja ir „Das Schwarze Korps“.

„Dienst aus Deutschland“ praneša, kad pirmoji olandų kolonistų ir darbininkų partija jau esanti atvykusi į Litzmannstadtą, kur jinai paruošiama naujiesiems uždaviniams. Komentuodamas tą faktą, „Dienst aus Deutschland“ pažymi, jog Rytų erdvės Fiureris nenorėti ataudotis vien tik Vokietijai, bet norėti padaryti ją naudingą vienai Europai.

Paskutiniosioms dienomis Kalėdos vis labiau beldžiasi į Reicho sostinės duris. Galima pasakyti, kad

berlynas jau stovi Kalėdu ženkli. Krautuvėse, restoranuose ir kitur jau spindi trečiuoju karo Kalėdu eglutės. Tiesa, jos atrodo kukliau, kaip prieš metus ar dvejus, bet berlyniečiai demonstruoja savo sumanumą bei išradimungam, kad kuo gražiausiai eglutes papuoštu. Kai kurios organizacijos Kalėdu šventes jau atšventė. Prieš keletą dienų teko dalyvauti švedų vokiečių draugijos suruošoje vadinamoje Liucijos šventėje. Vakar gi Reicho docentų sąjungos užsienių skyrius suruošė šventę, kurioje dalyvavo daugybė šventinė tautų žmonių. Po sąjungos pirminkino kalbos operos dainininkai padainavo, visi dalyviai priešvenčių stato pasivašino, praleisdamai keletą malonių valandų toli nuo politikos ir nuo karo. Tarp kitoko susitikti su prof. Seifert žmona, kuri, pasirodo, Kaune beturinti gerą pažįstamą Dr. Joną Mikuši. Ji labai praše patirti apie jo likimą.

Dr. P. A.

mas, tačiau prie kamieno prijungiamos tam tikros kalbos dailėtės, kurios iprasmina žodžių eiga ir leidžia susikalbti. Šiaip japonų gramatika ir fonetika yra labai paprasta. Svarbiausia, kad čia japonų kalbos skienaminių visados sudaromi tam tikra tvarka. Čia visados skiemuo sudaromas iš balsio ir pusbalsio. Tačiau nėra tokio nuotyko, kur šaliais balsus dar būtų kitas pusbalsis. Be abeo, kad ir čia yra tam tikrų išimčių, tačiau labai retu. Pagaliau, dar viena būdinga ypatybė skirta japonų kalbą nuo kitų kalbų, tai p.vz. lyg japonų kalba bijot „I“ garso, nes visur tas garsas paverčiamas „R“ garsu. Tai yra savo rūšies vieno garso „baimė“, o kito garso „meilė“ („fobia“ ir „filia“).

Betgi pažiūrėkime, kaip praktiškai skambiai kai kurie japonų žodžiai. Geriausia tai bus pavaizduoti primenant visa eilę Europos žodžių, kuriuos japonai savo metu pasisavino ir pritaikė. Tik čia tenka priminti, kad pastaraisiais laikais japonai ypatingai pradėjo rūpintis (kaip ir daugelis kitų tautų!) savo kalbos grynumu. Todėl japonų karo žodžiai, kur neabejotinai turi būti ir tarptautinių žodžių, tokiai žodžių neturi. Ten jie išimčia rastis nei artierių, nei avangardo, nei kitu panašiu žodžiu, nes visi šie žodžiai yra pakeisti vien tik japoniškais. Tačiau tie žodžiai, kurie iš seinių yra igave pilietybės teisius, dar tur būt, ir šiandien tebevartojam. Tai keletas tokius žodžius, betgi laiški sujaponintu. Pradékime nuo alkoholio (iš tikro arabiskos kilmės), tačiau japoniškai tas žodis šitaip skambia — „arukōru“ (nėra „I“, o — ilgas). Na, jei pradėjome nuo bendros alkoholio prasmės, tai ir toliau ta pačia kryptimi elkime. Japoniškai alkohiliu — biru (iš beer). Japoniškai konjakas — burande (iš brandy). Na, ir daugiau žinomas kilmės žodžiai, p.vz., knyga — bukku (iš book), šokoladas — chokorēto (iš chocolate), šiltinė — chibusu (iš thyphus), dinamistas — dinamito (iš dynamite), gramas — gramas (p.vz., kur pusbalai „gr.“ išskiriama balsio), stiklas — garasu (iš glass, bet šitaip skambia šis žodis dėl žinomo „I“ nuotyko). Na, dar influenzai, dėl to paties dalyko, japoniškai yra infuronus.

Tokių pavyzdžių galima būtų pricipti tuoti gana daug. Ne vien daiktų ir reikalių žodžių atėjo į japonų kalbą, bet tai pat ir meilės, p.vz. bučynas, bučkis japoniškai yra kissu (iš kiss, kuss), bet šalimais germaniškas žodis „milk“ arba „Milch“, japoniškai yra tamaras „miruku“. Gražiausiai „I“ garso baimės pavyzdžiai, tur būt, bus šie žodžiai, p.vz. limonadas — remunes, arba remonade, limonas — remonas ir kiti panašiai sujaponinti.

Ne kitaip yra ir su vietovardžiais, Berlynas, atseit, Berlin — japoniškai transkribuojamas Berulin'as. Pagaliau tas pat yra ir su asmens vardais, p.vz., Napoleonas, japoniškai patampa Napoleon, e rusų Nikolaj — Nikorai.

Japonai kinų raštą taip pat sujaponinio, savaip pritaikė. Dabar japonai vartoja net pors pagrindinių ieroglifių abécélių. Tiesa, buvo norima japonams įvesti lotynų abécéle. Ir tai buvo pradėta daryti. Tačiau po dešimties metų darbo, romanizacijos klausimą teko atidėti į šalį. Tada buvo grįžta prie savo ieroglifų, prie ideografijos metodų, nuo kurio jau nebežadama atsisakyti.

J. Ž-s

Japonai yra desantų specialistai

ZENEVA. Rašydamas apie kara Ramiajame vandenyne, laikraštis „Manchester Guardian“ pažymi, kad japonai tikrai gerai moka praversi kariuomenės išlaipinimuis į krantą. Iki 1937 metų, kai japonams per dešimtį dienų Šanhajuje pavyko išlaipinti 75.000 karių, karinių dalykų žinovai tokį dalyką būtų laikę iš viso neįmanomu. Visą savo išmintį ir patyrimą japonai dabar panaujodo prieš anglų ir amerikiečių pozicijas Malakoje ir Filipinuose. Ten jie išlaipino savo kariuomenės dalinius daugelyje īvairių punktų ir tokia taktika pakrito gyvybą, nes besigninantei nežino, kurioje vietoje išlaipinimo manevras galis būti pavojingiausias. Ginti Filipinus amerikiečiams esas nelygvas uždavinys, nes i ten sunku atgabenti naujų karių ir karo medžiagos. Dar žymiai prieš karo pradžią buvę skaiciuojama, kad

reikės 3.000.000 tonų talpos prekybos laivų, norint gerai aprūpinti Filipinus. Tačiau išrys milijonai tonų talpos prekybos laivų kaip tik sudaro ketvirtą viso Jungtinio Valsybių prekybos laivyno toną.

SUTRUMPIINTOS KALĘDŲ ATOS TOGOS BRITŲ PARLAMENTA RAMS

STOCKHOLMAS. Britų atstovų rūmų nutarė sutrumpinti pusiau kalėdų atostogas. Vyriausybė pažadėjo tučtuojau sušaukti atstovus, jei tik išvyktų kas nors rimto. Atstovų rūmų nuotaiką nusakė buvęs karo ministeris Hore-Bellsha, kuris viena kritikos proga yra pasakes, kad Rytų Azijoje buvę nepakankamai pasiruošta. Hore-Bellsha pažiūrėkė: „Imperijai graso didesni paruošai, negu kad buvo iki šiol“.

Taičiau moksliams, mokslininkai šie tiek skirtinai pagrindžia japonų dinastijos pradžią. Mokslo duomenimis japonų dinastijos pradžia prasideda 3 amžių po Kristaus. Japonai nebuvo dabartinių Japonijos gyventojų. Jie nukariovo vienos gyventojų, kurie save vadinosi ainu vardu. Vėliau su ainais, o taip pat su Korėjos gyventojais, sudarė dabartinę japonų tautą. Viena aisku, kad karingieji japonai, taip pat ainu ir Korėjos gyventojai, buvo visi geltonosios rasės atstovai. Todėl ir Japonijos daugelis vietovardžiai yra ainuškos kilmės. Kartais dabartinių japonų filologai susiduria su rimtu klausimu, p.vz., kai vienas ar kitas vietovardis reiškia, betgi čia labai greit atsako ainu kalba.

Tuo būdu gana pažiūkėjo ir japonų kalbos vieta arba kokial kalbų šeimai japonų kalba priklauso. Kaip jau minėjome, japonų kalba nėra kinų kalbų giminė. Šiaip japonai savo laiką skaiciuoja nuo 660 m. vasario 11 d. prieš Kristu. Tais metais Saulės deivės vienas pakluso į Saulės kalbą. Šiaip japonai paskutinėnai patapo japonų pirmasis miškė (imperatorius). Atrodo, kad apie ta 26 amžių japonų dinastijos sukakti mums mažiau teko girdėti. Gal būt, todėl, kad ir patys japonai buvo užimti visokais karo reikalais, o taip pat ir mes patys.

Japonų neologizmas „džibaku“ ir kiti japonų žodžiai

Neseniai laikraštyje buvo paskelbta apie naują japonų žodį „jibaku“ (tark — „džibaku“). Tas žodis pirmą kartą buvo pavartotas japonų karo vadovės tikrųjų lotynų arba graikų alfabetas bet kuriai Europos tautai. Vardinasi, vartojant lotynų alfabetą, galima rašyti ir skaityti savo kalba. Taip vartojant kinų ideografinius, t.y., tokius ženklus, kur reiškiamai tam tikra savoka, daiktas, mintis, galima visa pasakyti ir japoniškais žodžiais.

Japonų kalbos, o taip pat ir japonų kilmės atžvilgiu, moksliams dar nėra tarpes savo griežtojo žodžio, tačiau past